చిత్రశాల

1

"వాణి!"

.... పలుకదు; ఎన్నిసారులు పిలిచినా, తలఎత్తి అతని వైపైనా చూడదు: కొంచెంసేపు ఆమెను చూస్తూ, అలాగే నిలుచుని ఖిన్నుడై తిరిగి వెళ్ళిపోతాడు.

చంద్రవాణి తోడివారందరికన్నా చాలా చక్కనిది. ఆ యీడు పిల్లలందరూ ఆమెతో తిరిగే వారందరూ బాగానే ఉంటారు. కాని అంత నోరూరించే రూపము మరెవ్వరికీ లేదు.

కాలేజీ విడిచి పెట్టడం వ్యవధానంగా శివస్వామి, వాణి స్కూలుదగ్గర కాపలా వేసేవాడు. బద్ధకంగా ఉంటే బడి అయినా మానుకునేవాడు కాని, నాలుగు వేసేటప్పటి కల్లా చక్కగా క్రాప్ దువ్వుకుని—సిల్కుషర్టు వేసుకుని - సిగరెట్టు కాల్చుకుంటూ - 'మీనాక్షీ కాలేజి' దగ్గర ప్రత్యక్షమయేవాడు.

మొదటి రోజుల్లో, వెంట ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు తీయకుండా ఉంటూండటం చేత వీలులేక, సిగ్గుపడి తనవంక చూడటంలేదేమో ననుకునేవాడు. కొన్నాళ్ళు పోయిన తరువాత — తలచుకుంటేనే మతిఅంతా చెడిపోయేది! - మరి ఏ ధన్యాత్ముడైనా, ఆమె యవ్వనాన్ని ధన్యంచేస్తున్నాడేమోనని అనుమానపడి, అనవసరంగా అసూయపడేవాడు. తాను మనసులో భావించుకున్న, ఆ ప్రియుడు, ఆమెను పరీరంభం చేసుకుంటూన్న దృశ్యాన్ని పదేపదే ఊహించుకుంటూ, నిద్రలేకుండా అనేక రాత్రులు గడిపేవాడు.

ఎరుగున్నంతవరకూ, స్నేహితులందరికీ కాలేజీ వదలిపెట్టగానే, ఎవరిపని వారికుండేది. కాంపౌండుదాటేదాకా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ వచ్చి, రోడ్డుమీద కాలుపెట్టగానే ఎవరిదోవను వాళ్ళు చల్లగా సర్దుకునేవాళ్ళు. ఎన్నడూ కూడబలుకకపోయినా, ఎవరిమటుకు వారికి తెలుసును, మిగతావాళ్ళ పనులేమిటో!

అందరూ అదృష్టవంతులే ! శివస్వామికి మాత్రం ఆ భాగ్యం అబ్బలేదు. లేత వయస్సులో, నవనవలాడుతూ, సామ్రాజ్యాన్నంతా ఏకచ్ఛత్రంగా ఏలడానికి తగినవాడనీ,-ఏలుతున్నాడనీ, చూసిన వాళ్ళందరూ అనుకుంటుంటే నిజంగా, ఒక పదహారేండ్ల చామనచాయ పిల్లకోసం కలువరిస్తూ ఆమె తోడి చెలిమికి తలక్రిందులుగా తపస్సు చేస్తున్నాడు.

అతని వయసూ వలపూ వ్యర్థమయిపోతున్నాయి. ఆమె అతన్ని గమనించడమన్నాలేదు. చెలులందరితో కులాసాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, నవ్వుకుంటూ - శివస్వామికి మాత్రం పెడమోమై - నిత్యమూ అతని ఎదుటనుంచే షికారుపోయేది. స్వామి ఆమెను వెంబడించిపోయి, తిరిగి వెళ్ళేవరకూ ఆ ప్రాంతాల్లోనే ఉండి, మామూలువేళకే, మామూలుకన్నా ఎక్కువ విచారంతోనే యింటికి వెళ్ళిపోయేవాడు.

తానై పలుకరిస్తుందేమోనని ఎంతో ఆశతో ఉన్నాడు. పోనీ, అంతకు నోచుకోకపోయినా, ఓమారు సవిలాసంగా తనవంక చూసినా చాలు, ధన్యుణ్ణవుతాననే స్థితిలోకి వచ్చాడు. కాని, వాణికి జాలన్నాలేదు.

గాంధర్వవిధిని తన్ను వరించడానికి వాణికి ఏమైనా అభ్యంతరం ఉందేమోనని చాలా రోజులదాకా సంశయించాడు స్వామి. మంచివంశంలో పుట్టి, అదుపు ఆజ్ఞలలో పెరిగిన పిల్లగనుక, స్వతంత్రించడానికి భయపడి, 'పెద్దలున్నారు, వారెఱిగి పెండ్లి చేయగలరు. వేగిరపాటింత వల'దటంచు సందేశమేమైనా పంపిస్తుందేమోనని కని పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు. మళ్ళా, అదీ కాదేమో!

ఆమె ఉపేక్షచేసినకొద్దీ స్వామికి మరీ ఆవేశం హెచ్చిపోతూంది. ఏలాగైనా సరే, వాణిని తనదాన్నిగా చేసుకోవాలిసిందే!

ఎన్నాళ్లు ఓపికపట్టి చూసినా, ఎంత ఉవ్విళ్ళూరినా, ఏమీ ప్రయోజనం కనబడటం లేదు. సాహసం చేయాలి. మరోవిధాన వాణి వశమయేటట్టులేదు. ఆమెను చూసిన కొద్దీ స్వామికి రకరకాల ఆలోచనలు తోచేవి - షికారు పోతుంటే, దారి కడ్డుతగిలి, అనుగ్రహిస్తేకాని వీలులేదని - అందరి ఎదుటా - బ్రతిమాలాలనో, — ఏ సినీమాకో, నాటకానికో వచ్చినప్పుడు అమాంతం కారులో వేసుకుని చక్కా పోవాలనో - ఈ మాదిరిగానే కాని, ఎందుచేతనో ఏవీ క్రియారూపాన పరిణమించలేదు.

ఎన్నటికీ వాణి కనికరించదేమో, - జన్మంతా ఆమె లేకుండానే గడుపవలసి వస్తుందేమో, అని తలచిన మాత్రాన్న తగని దివులుగా ఉండేది స్వామికి.

చివరకు, ఓనాడు ఏమైనాసరే, ఎలాగైనా ఆమెను పలకరించి, ఆమెతో మాట్లాడి తీరాలని నిశ్చయించుకుని బయలుదేరాడు. దోవలో, తనకు సాయమై ఆమెను ఒనగూర్చమని వసంతమాధవులను మనసులో వేడుకున్నాడు....వాణికన్న క్షణం ముందుగానే, తడబడే పాదాలతో, 'న్యూ షాలిమర్' ఉద్యానం ప్రవేశించి, ఆమె రోజూ కూర్చునే చలువరాతి మంటపానికి సమీపాన్నే, ఆమె ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురుచూస్తూ ఉన్నాడు.

హంసలు కూడా చూసి నేర్చుకోదగిన వయ్యారి నడకలతో వాణి ప్రవేశించింది. వాయిల్ లేత ఊదా సిల్కుచీర కట్టుకుని, ముదురురంగులో, చమ్కీపనిచేసిన శాటిన్ బాడీస్ తొడుక్కున్నది. ఒంటిన ఏవో రెండు మూడు నగలున్నా, ఆ అందంలో కలిసిపోయి కనిపించడంలేదు. అడుగడుగుకీ చక్కదనం ఒలికిస్తూ వచ్చి అక్కడనే కూర్చుంది.

ఆమె సౌందర్యాన్నంతా అనిమేష నయనాలతో చూరగొంటూ 'అలరెడు ఱెప్పలల్లార్చినయందాక ననిమిష కన్య కాదనగ తరమె?' అని అనుకున్నాడు స్వామి.

సమీపించాడు, ఏలాగో ధైర్యము తెచ్చుకుని, 'వాణీ' అని పిలిచాడు. ఆ ఉద్రేకంలో, ఆలోచించనన్నా లేదు. ఆమె పరాభవిస్తుందేమోనని అయినా వెనుదీయ లేదు. ఒకసారి - కోపంగానైనాసరే — ఆమె మాటాడితే, రతనాలవంటి ఆ పలు వరుస కనబడనిస్తే, అంతే చాలు అతనికి.

ఆ ప్రాంతాల్లో వాళ్ళిద్దరూ తప్ప ఎవ్వరూలేరు. ఉన్నా అప్పటిస్థితిలో లక్ష్యం

చేసేవాడేకాదు స్వామి. వాణి మారు పలికితే, కౌగిటిలో అదుముకుని, జన్మసార్థకం చేసుకోవలెనని ఆమె అంగీకారంకోసం తహతహపడుతున్నాడు.

భాషను రసానికి తగినట్టుగా నడిపిస్తూ, తన కథనంతా వినిపించాడు వాణికి. చివరకు ప్రేమలేకపోయినా, తన అవస్థ చూసి అయినా కనికరించమన్నాడు.

స్వామి ఆమెదగ్గర భక్తుడిలాగా చాలాసేపు దోసిలొగ్గి నిలుచున్నాడు. వాణి అంతా విని, వినిపించుకోకుండా లేచిపోయింది.

నిత్యమూ ఆమె స్వామి కన్నుల కఱవుదీరా కనబడేది; దగ్గర జేరనిచ్చేది. మనసులో కోరికలన్నీ తెలియజెప్పనిచ్చేది కాని, మారుపలుకదు: ఎన్నిసార్లు పిలిచినా తలఎత్తి అతని వైపేనా చూడదు.

2

"ఉహూఁ.... అలాకాదు....సరిగా నిలుచోలేవూ....ఇంకా కొంచెం తల పైకి ఎత్తాలి....ఎవరిమీద ఆ కోపం?.... ఏమిటా పోజు, ఎందుకు వచ్చిందిరా దేవుడా, ఎప్పుడు తప్పించుకుని బయటపడుదామా అని ప్రాణాలు బిగపట్టుకుని నిలుచున్న మాదిరిగా ఉంటావేం? ముఖంలో కాస్త ప్రసన్నభావం కనపడనీయి."

.... నవ్వింది.

"ఎన్నిమాట్లు చెప్పను. ఎందుకూ ఆలా ఎవరినో వెక్కిరిస్తున్నట్టుగా నవ్వు తావు....పోనీలే, కాని....అబ్బ! అదుగో మళ్ళా అంతా చెడగొట్టావు. నీవు నవ్వావద్దు, కోపగించనూవద్దు. సాఫీగా, ఈ ధోరణంతా మరచిపోయి, ఏదో ఆలోచిస్తున్న దాని లాగా ఉండూ....ఊఁ....నావైపు చూస్తావేం?"

.... మళ్ళా నవ్వింది.

"మళ్ళా మొదలా? అప్పుడే ఆ గులాబీలన్నీ తుంచేశావూ? అదేమిటి, లోలాకు మెలితిరిగింది? పైటమీది అంచంతా మణిగిపోయి....మహా అందంగా ఉన్నావులే! చెప్పినట్టుగా వింటావా లేదా? లేకపోతే, నీ సావాసము ఉండను.... తెలిసిందా....ఏం?"

.... మాట్లాడదు.

"నన్ను విసిగించడమే నీకు ముఖ్యమా? — చక్కని దాన్నని ఎందుకూ నీ కింత గర్వం?....అమ్మ! ఇప్పటికి ఎలాగైతేనేం, మనసు కుదిరిందీ....ఇంకా కొంచెం ముందుకు రా....మరీ అంత వెలుతురులోకి వద్దు. సూర్యకాంతి ముఖంమీద మాత్రం పడేటట్లు....అదుగో, అలాగే ఉండు.

*   *   *

శ్రీమాన్ చాలా వృద్ధిలోకివస్తూన్న చిత్రకారుడు. ఖండాంతరాల్లో ప్రముఖు లందరూ అతని చిత్రాన్ని చాలా ప్రశంసించారు. ఒకటి రెండు అంతర్జాతీయ చిత్రకళా ప్రదర్శనాల్లో అతనికే ఉత్తమ సత్కారం జరిగింది. చక్కగా చదువుకున్నవాడు - చాలా అందగాడు.

శివస్వామికీ అతనికీ ఎంతో స్నేహం. చిన్నతనంనుంచీ, చాలాకాలందాకా కలిసి చదువుకున్నారు. తరువాతకూడా కలిసి తిరుగుతూండేవారు ఇద్దరూను. శ్రీమాన్‌కు స్వామి అంటే చాలా అభిమానమూ, గౌరవమూను.

*   *   *

నీళ్ళల్లో తిరుగుతూన్న హంసపిల్లలతో ఆడుకుంటూ, వాణి ఫౌంటెన్ ఒడ్డున నిలుచున్నది. ఆ మనోహరమూర్తిని రత్నావళికి లక్ష్యంగా చేసుకొని చిత్రించడానికి యత్నిస్తున్నాడు - సమీపంలో శ్రీమాన్.

కొంచెందూరంలో, ఓ జూకామల్లెబవర్ చాటుగా, వీరిరువురినీ రెప్పవేయ కుండా కనిపెడుతూ నిలుచున్నాడు స్వామి.

అప్పటికి వారంరోజులనుంచీ ఆ కథ జరుగుతున్నది.

శివస్వామి చాలా మారిపోయినాడు. కాని, అదేమో వాణిలోకూడా ఏదో మార్పు కనబడుతూనేఉంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆమె ఆకర్ణాంతవిశాలలోచనాలు అతన్ని సవిలాసంగా సత్కరించేవి. మరొకప్పుడు దైన్యానికి తావులయేవి. ఈ విభ్రమా లన్నిటికీ లొంగి ఆతడు వివశుడయిపోతూండేవాడు.

శ్రీమాన్‌కు తానే వాణిని ఒకటి రెండుసార్లు చూపించాడు. అప్పటి మాటలలో నైనా, తాను వలచినపిల్ల అనే ఉత్సాహమే తప్ప వేరే లక్ష్య మామెయందు ఉన్నట్లు తోచలేదు స్వామికి. శ్రీమాన్ ఎన్నడూ తానై వాణినిగూర్చి ప్రశంసించలేదు స్వామితో.

వాళ్ళిద్దరికీ ఏలా అంత స్నేహం? అతని దగ్గిర వాణి చాలా చనువుగా ఉంటూందే? అతన్ని వరిం....ఊహూ(((....కాదు. వాణి అంత అన్యాయం చేస్తుందా... ఏమో? ఇంతకూ శ్రీమాన్ ధన్యుడు.

"స్వామీ!"

అతనికి ఏమీ గోచరించడంలేదు. తానొకటి తలచితే దైవ....కాదు....వాణి మరొకటి తలస్తూంది. ఆమె ఆలోచించి చేసినపనే ఇది. లేకపోతే ఆ....

కోమలం, వాణి అంత చక్కంది కాకపోయినా, ఆమెకు ఎంతో తీసిపోయింది కాదు. వాణిని చూచిన కళ్ళతో అయితే ఏమోకాని, ఎంత రసికుడికైనా ఆమెమీంచి మనసు మరల్చుకోడానికి చేతనవుతుందా?

వాణి శ్రీమాన్‌తో మాటలాడుతూందనే, స్వామి ఎంతో వేదనపడుతున్నాడు. అది చాలనట్లు, కోమలం అతన్ని మరీ కష్టపెడుతూంది.

నిత్యమూ అతనున్న తావు వెదుక్కుంటూ వచ్చేది కోమలం. ఇక నిలువ నిచ్చేదికాదు. "తనంత తా వలచి వచ్చిన" కాంతను చులకన చేయడం మంచిదికాదనే పంధాలో మాట్లాడేది ఎంతసేపైనా. కాని స్వామికి ఆమె చెంతనున్నదనే స్పృహ అయినా ఉండేదికాదు. ఆమెను పలుకరించి కాని, ఆమెతో మాట్లాడికాని ఎరుగడు. తానున్నంతసేపు, ఆమె కూడా విడువకుండా అక్కడనే ఉండి వెళ్ళిపోయేది. మరునాడు మళ్ళా మామూలుగానే ఇదువురూ తారసిల్లేవారు.

వాణి, శ్రీమాన్ చాలా త్వరగా వెళ్ళిపోయేవారు. స్వామి ఎంతోసేపటికి తెలివి తెచ్చుకుని ఉస్సురనుకుంటూ కాలు సాగించేవాడు. నిత్యమూ అంతే. బయలుదేరేటప్పుడు చాలా ఉత్సాహంగా ఉండేవాడు. ఆనాడైనా వాణి ఒంటరిగా వస్తుందేమో- శ్రీమాన్‌తో ఎందుచేతనన్నా పోట్లాడి మాటలాడటం మానేసిందేమో — నిజంగా శ్రీమాన్‌మీద, తా ననుకున్నట్లుగా ఆమెకు మనసులేదేమో....ఏమో, ఈలాగే చాలా అనుకునేవాడు.

కాని, మామూలు మాదిరిగానే, వాళ్ళిద్దరూ కనబడేవారు....మరి కొంతసేపటికి కోమలం ప్రత్యక్షమయేది.

3

"చివురాకు చెలిచేత
పిలుపనంపింది
సరికన్నె ప్రాయాన
విరజాజిమొగ్గ
ఏవేళకయినాను ఎదురుచూసేవా
పోవాలి ననుబాసి తీవ జవరాల....
తేట వెన్నెలమీద
తేలి వచ్చింది
చాటుగా మాటుగా
చామంతిరెమ్మ....
నీహారగిరి హిమా
నీ చర్చతోను
జోహారులన్నదీ
జూకాచమేలి....
శరదంబువాహాల
జతచేసుకుంది
మరచిపోయేనని
మందారమాల
కోయిలల కందని వి
హాయస పథాల
సాయమౌతానంది
సంపంగిరెమ్మ...ఏళవే..."

* * *

"నన్నిక్కడ నిలువనీయవా?"

"నేను పలుకరిస్తే మారు పలుకవా?"

"కోమలం!"

"స్వామీ!"

"నేను నిన్ను ప్రేమించలేను"

"నేను...మరి....నిన్ను ప్రేమించకుండా ఉండలేను."

"ఎంత చక్కగా పాడింది....ఎవరో ఆ....అమ్మాయి"

"ఎంత చక్కగా ఉంది....వాణికాక మరెవరో ఆ....అమ్మాయి!"

"ఎవరు?"

"కనపడటంలేదూవా....ణీ....శ్రీ...."

"నాతో మాటాడవద్దు"

"నీవు నేను మాట్లాడితే వినవద్దు"

"అసాధ్యురాలవు!"

"నీకు ఎలా తెలుసు?"

* * *

సంజెలో లేమావి
కొంజివురువాయులో
మంజుల ముఖాబ్జ సుష
మా విలాసాలలో....
నీ చాయలే దోచునే....

చేతలో జాజి తొలి
పూతలో కోయిలల
కూతలో గొజ్జంగి
లేత తళ్ళలలో...
నీ వలపులే నిలుచునే...

వగరులో షట్పదుల
పొగరులో కరవీర -

తొగరులో తొగకన్నె
విగవిగన్నిగలలో...
...నీ హొయల్ తలసూపునే...

*　*　*

"కలువలన్నీ ఎందుకూ ఆ చంద్రుణ్ణి చూసి అలా నవ్వుతుంటాయి?"

"చక్కనివాడని."

"ఊహూఁ"

"చక్కలిగింత పెడుతాడని."

"బలే బాగుంది. ఏలాగూ గిలిగింతలతో నవ్విస్తాడని, తామే ముందు నవ్వేస్తున్నాయా?....అయినా చెప్పుకో చూద్దాం మరి?"

"................"

"ఎందుకో చెప్పనా? 'పాపం....ముద్దొస్తూంటాను కదా! నన్ను చూసి ఈ కన్నెలందరూ విరగబడిపోతారు అనే దిలాసాతో, ముసిముసినగవులతో ఉదయిస్తున్నాడు కాని, అదేమిటి, ఆ మొగాన....మచ్చ....మచ్చ....ఆ సంగతి మరచిపోయినాడా?—' అని నవ్వుకుంటున్నాయి."

"కలకలలాడుతుంటాడు....రాజుకే వంకపెడుతున్నావూ?"

"కిలకిలా నవ్వుతూంటవి, కలువలన్నీ అందుకనే?"

"పోనిద్దూ, అద్దంలో చూసుకునిరావడం మరచిపోయి ఉంటాడు."

"అతనా మరచిపోయేది. మరి....ఆలాగయితే కనపడ్డ సరస్సులో అల్లా ఎందుకూ ప్రతిబింబిస్తూంటాడు. రాత్రంతా అక్కడనుంచి కదలడేం?"

"అందం సంగతి తెలియక "

"ఊఁ....అర్థం తెలియక కాదేం?"

"చంద్రుడికా కళంకదోషం!" అన్నది గీర్వాణి.

"అందుకనే—శ్రీమాన్ కుడిచెంపకా అంత బ్లాపాచ్" అన్నది....వం....ద్ర....వా....ణి....

4

—మహారాజు దుష్యంతుడు కణ్వపుత్రిని గాంధర్వ విధిని పరిగ్రహించాలనీ, లేకపోతే నిలువలేననీ అనుకున్నాడు, నిశ్చయించుకున్నాడు—తరువాత ఓ నిమిషానికి, కలకంఠవధూ కలకంఠమాధురితో 'కింశితలైః' అన్నదాని తెలుగు ఎత్తుకుని ఆ అమ్మాయిచేత కూడా అంతకన్న పక్కా గడుసుగా ఏదో మాటపలికించాడు... చివరకు ఏలాగో ఒప్పించాడు.

మళ్ళా ఎన్నాళ్ళు జరిగాయో....శకుంతలను కడుపులోఉన్న కొడుకుతోకూడా మాలినీ తీరాన్నుంచి పంపించి వేసేటప్పుడు, ముసలి మహర్షి పదునుగొంతులో గాద్గదికం స్పష్టముగా వినిపించింది...

....ఎత్తినప్పటినుంచీ, ఎప్పుడు పడుదామా అని కాచుకొనియున్న యవనిక, దాని పుణ్యాన చివరకు గౌరవంగా సోలింది.

◆ ◆ ◆

"జయము జయము మహారాజునకు" అన్నది కులుకుతూ రమణ.

"సంతోషించాంలే, తెలివికి" అని సవిలాసంగా మారుబలికింది. ఓ చిన్ని చపేటంతో సత్కరించి...కుచ్చు తలపాగ తీసివేస్తూ కోమలం.

"చాలా బాగుంది కోమలం! వేషం చాలా చక్కగా వేసుకున్నావు. కాని అదేమిటి? మా అన్నయ్య మీసం పెట్టావేం? మహారాజాయెను. ఇంకా పెద్ద మీసా లుండొద్దూ?"

"నీకేం తెలుసు. ఈ మీసాలకే భయపడి, వరించకుండా శకుంతల తప్పించుకుని పారిపోతుందనుకున్నాడు ఈ దుష్యంతుడు."

"భయపడకేం శకుంతల! ఆశ్రమంలో నిలివెడేసి గడ్డాల ఋషులనందర్నీ చూస్తూ....ఆమెకు కొత్తా?"

"కొత్తదికాదూ చిన్నమీసం, నున్నని గడ్డం"

"అలాగేం"

"కాకపోతే మీ అన్నయ్య మీసమేం....ఇది....పోనీ మీ అన్నయ్యనే

అనుకో. అదుగో, మీ వదినె వస్తూంది చూడు. అంతా అయిపోయినా, ఆ వయ్యారం, ఆ నడక మానలేదింకా చూడు."

"ఏం, రమణా! ఇందాకనుంచీ కనబడలేదేం" అని అడిగింది చమ్కీపనిచేసిన 'స్తనవల్కలం' సడలించుకుంటూ, సగము తీసివేసిన శకుంతలవేషంతో ప్రవేశించి వాణి.

"అవును, ఏలా కనబడుతాను. నీకు దుష్యంతుడి మీదనేగా దృష్టంతా."

"అతను మీ అన్నే అయినప్పుడు నీ కింత ఉలుకెందుకూ?" అని అందు కున్నది కోమలం.

వాణి కోమలంవంక బెదురుతూ చూసింది. కోమలం కనుసైగతో ఆమెకు తెలియజెప్పింది.

"చాలా చక్కగా చేశావు వాణీ! అందరూ ఎంతో మెచ్చుకున్నారు" అని అభినందించింది రమణ.

"అందరూ....ఎవరు?"

"ఎవరా?...వచ్చిన వాళ్ళందరూ...ఎరుగున్నవాళ్ళు, ఎరుగనివాళ్ళూ కూడా.. మా నాన్నగారు నిజంగా సంభ్రమం పట్టలేకపోయినారు. ఇక నేనా...నా సంగతి సరే కదా...బ్రహ్మదేవుడు...ఆ ముసలాడు మతిబోయి నన్ను ఆడదాన్నిగా చేశాడని అంత సేపూ తిడుతూనే ఉన్నా: నేనే మొగవాణ్ణయితేనా?"

"ఊఁ"

"అమాంతం స్టేజిలోకి దూకి నిన్ను ఎత్తుకుని పారిపోయి ఉందును."

"నిజంగా అంత బాగుందా. అయితే బాగున్నది నేనా, నా వేసమా."

"రెండూను...కాని ఏం లాభం"

"చాల్లే రమణా! ఎవరన్నా చూస్తే నీవు నన్ను మోహించావనుకుంటారు."

"నిన్నా...నిన్ను మోహించని దెప్పుడు వాణీ."

• • •

"అన్నయ్యా! నీ కళ్ళేవీ?" అన్నది రమణ.

"ఏం" అన్నాడు స్వామి మసులుతూ ఆమెవైపైనా తిరుగకుండా.

"మరి నా కళ్ళు చూశావా?"

"ఏం, నీ కళ్ళకేం, బాగానే ఉన్నాయి" అని చాలా అమాయికంగా, తెలివి తక్కువగా బదులు పలికాడు స్వామి.

"అదికాదోయ్ తాతయ్యా! నా కళ్ళు చేసుకున్న పుణ్యం నీ కళ్ళు చేసుకోలేదు కదా, అని అన్నాను. అదీ తేడా."

"ఏమిటా విశేషం?"

"వాణి...ఎరుగున్నావుకదూ వాణిని ... శకుంతల వేషం వేసింది...ఇవాళ మా కాలేజీ అనివర్సరీ తెలుసును కాదూ. ఎంత బాగుందనుకున్నావు...ఎందుకూ చూడని జన్మ!"

స్వామి మనసులో కోరికలన్నీ ఓమారు దూకుడుగా ముందుకు దూకినాయి. కాని ఆ సంచలనం అవంతైనా బయటపడనీయకుండ సంయమనంచేసుకొని, శాంతం, ప్రసన్నభావం అభినయిస్తూ,

"అలాగేం. నాకు తెలిసిందికాదే. లేకపోతే నేను కూడా వచ్చేవాడినే!" అన్నాడు.

"నీలాటివాళ్ళను రానియ్యరుకాదూ."

"ఎందుచేతనో?"

"ఆఁ. ఏముంది. తలా మీసం నెరవలేదు కనుక."

స్వామి కొంచెం ఆగి ఏమో ఆలోచించాడు.

"దుష్యంతు డెవరు?"

"కోమలం. నీ వెరుగవనుకుంటాను. నీ అంత పొడుగ్గా చాలా అందంగానే ఉంటుంది ఆ అమ్మాయి కూడా..."

కోమలాన్ని తా నెరుగడుకాదూ! వాణి నంతకన్నా ఎరుగడు! రమణ ఎంత అమాయకురాలు! తోడి వారందరకీ ఎంతకాలంనుంచో తెలిసిఉన్న ఆ విషయం కూడా ఆమెకు తెలియదే!

"నే నన్నాను కూడాను నవ్వుతూ కోమలంతో. ఆ మీసం సరిగా నీ మీసంలా ఉన్నదని. నిజంగా చూసి అలా చేసినట్టున్నది" అని మళ్ళా అంసుకుంది రమణ.

"వాణి ఏమన్నది?"

"ఏమనడమేమిటి?"

"నా మాట వచ్చిందికాదూ" పొరబాటున తప్పుజారి అనేశాడు. తరువాత నాలుక ఎంత కరుచుకున్నా ఏమి లాభం? కాని రమణకు అది కూడా అర్థమయినట్లు లేదు.

"నీ మాట వచ్చినా ఏముంటుంది? నిన్ను ఎరుగదు కాదూ!" తరువాత స్వామి ఏమీ మాటాడలేదు. అతడు వింటున్నాడో, లేదో అయినా గమనించకుండా రమణ గబగబ కొంచెంసేపు ఆ మాటా ఈ మాటా చెప్పి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

* * *

"ప్రొద్దుపోతూంది, ఇప్పుడెక్కడికి స్వామీ?"

లోపలనుంచి ఎవరో ప్రశ్నించారు. అతడు మారు పలుకలేదు. పెడల్ మీద ఓ కాలు వేశాడు.

"భోజనం చేయవా మరి?—చేసి పోరాదూ?"

వెనుకనుంచి సగంసగం వినపడ్డాయి ఆ మాటలు గాలిలోంచి స్వామికి. అప్పుడే రోడ్డుమీదికి వచ్చేస్తున్నాడు.

ఉండుండి, రెండు మూడుసార్లు పెద్ద జ్యోతులు అతని ముందర నాట్యమాడి మాయమయినాయి. రోల్ ఫిల్ములాగా రోడ్డు చుట్టుకు పోతూంది. చివరకు అయి పోయింది.

బయలుదేరినప్పటినుంచీ, ఆ స్పృహలేకుండానే, స్వామి తిన్నగా కాలేజీ హాస్టలు బయట ఆవరణవద్దకు వచ్చి ఆగిపోయినాడు. అప్పుడు తెలిసింది, అతనికి తా నెక్కడ ఉన్నదీను.

5

ఆలకిస్తున్నాడు. ఆలకించినకొద్దీ మైమరచీ ఆనందమయుడై పోతున్నాడు. ఎన్నిమార్లు విన్నా తనివితీరటంలేదు. కర్తవ్యం నిర్ణయించుకోలేకనూ కాదు, కాలు సాగకనూకాదు. ఎందుకో ఏమో కాని, ఆ చోటనే ఆగిపోయి, అలాగే నిలువబడి

పోయినాడు స్వామి. పాడుతూన్న ఆ మోహనాంగి పాట చాలించలేదు. మళ్ళా మళ్ళా ఆ ఘణతే ఎత్తుకుని,

ఆడుకుంటానోయ్, పాట
పాడుకుంటానోయ్,
ఆడీ, పాడీ, అలసీఐనా,
ఈడేనంటానోయ్, నీకూ....
జోడే నంటానోయ్....ఏమోయ్
ఆడూకుంటానోయ్.

ఈమారు ఇక ఆలోచించలేదు. ప్రాకార లంఘనంచేసి లోపల ప్రవేశించాడు. ముందు మందారచెట్లు ఒత్తుగా పెరిగి, అడ్డమున్నాయి. వాటికవతలనుంచే మళ్ళా....

వావీ చూశానోయ్, మోవీ
కావీ చూశానోయ్,
కావీ కన్న సొంపు నీ మై
తావే నంటానోయ్....ఏమోయ్
........ఆడూకుంటానోయ్

ఈ చరణం వినిపించింది.

చప్పుడు చేయకుండా, చెట్లమాటునుంచి తొంగి చూశాడు. చాలా సమీపంలోనే వాణీ, కోమలం, మరెవరో ఇంకో అమ్మాయి ఉన్నారు. ఆ యిద్దరూ కూర్చుని ఉన్నారు. వాణి వారి చేరువనే జాజిపొదమీదికి ఓ చెయ్యి జాపి నిలుచుని పాడుతూంది.

దగ్గరకు వెళ్ళాడు. కౌగలించుకుని గబగబ ముద్దిడుకున్నాడు స్వామి ఆమెను. సమయముజూచి, 'అనసూయా ప్రియంవదలు' నిష్క్రమించారు.

వాణి నవ్వుతూ అలాగే నిలువబడి ఉన్నది.

....

'అమ్మ! ఇప్పటికి నా కసితీరింది' అన్నాడు స్వామి.

వాణి సాభిప్రాయంగా స్వామివంక చూసి, సిగ్గుపడి, చిరునవ్వుతో తల వాల్చింది.

"ఇకనైనా నీ మౌనవ్రతం చాలిస్తావా?"

వాణి 'అవు'నని తల ఊపింది.

"ఇంతకాలంనుంచీ నీ నోటిమాట వినడానికే నోచలేదు నేను. పలికితే నోటి ముత్యాలు రాలిపోతవా?"

".... ...."

"నీతోడివాళ్ళందరితోనూ అంత చనువుగా, కులాసాగా తిరుగుతూండేదానివి. నా మీద నీకు ఎందుకూ అంత నిర్దయ? ఎంత పలుకరించినా ఎన్నడైనా మారు పలికావా?"

".... ...."

"నిజమే, నాదే అపరాధం కావచ్చును. నీవు మెచ్చుకొనేటట్టుగా, నీ సరసత్వానికి, చక్కదనానికి సరిపోయేటట్లుగా నేను పిలువలేకపోయినానేమో! నామీద, నా స్థితి మీద జాలన్నా లేకపోయిందా నీకు?"

వాణి నవ్వుతూంది. ఆ నవ్వును అర్థం చేసుకోలేక స్వామి మళ్ళా ఏదో వేదనపడుతున్నాడు. ఆమె నవ్వుతూనే - అతని మాటలన్నీ వింటూనే, ఏదోవైపు తెప్పవేయకుండా చూస్తూంది. క్రమంగా స్వామికూడా, ఆ సంగతి ఏలాగో గ్రహించి, తాను కూడా ఆమె చూస్తూన్నవైపే, ఏమిటో తెలియకుండానే చూస్తున్నాడు.

చాలా సమీపంలో గులాబీపొద ఉన్నది. దానినిండా విచ్చినవి, అరవిచ్చినవి, చాలా ఉన్నవి పూలు. ఒక గండు తుమ్మెద ఎక్కడనుంచో వచ్చింది, అవేళ. తిన్నగా, ఓ చక్కని గులాబీ దగ్గరకు వెళ్ళి కావలసినంత మధువుగ్రోలి, తనత్రోవను సంగీతం పాడుకుంటూ చక్కగా వెళ్ళిపోతూంది. అదీ దృశ్యము.

"సృష్టిలో చిత్రాలు చాలా ఉంటాయి" అన్నాడు స్వామి చివరకు, చాలా తెలివితక్కువగా.

"అవును, చూసి నేర్చుకోవలసినవి కూడా చాలా ఉంటాయి" అన్నది వాణి అతనివంక చూడకుండానే.

స్వామి మనోవీథిని పెద్ద మెరుపు మెరిసి, వెనుకటి సంశయాంధకారాన్నంతా పటాపంచలు చేసేసింది. కలలో కష్టాలు అనుభవించి, మహారాజయోగంలో మేలుకొనే వాడిలాగా, స్వామి అంతకాలానికి, అప్పటికి మేలుకున్నాడు.

"నిజమేకాదూ!" అన్నాడు ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ కౌగిలిపీడకుంటానే.

వాణి స్వామికి మరీ దగ్గరగా జరిగి, అతని కౌగిలిలో అణిగిపోతూంది.

"అవును. గులాబీకి ఏమి స్వాతంత్ర్యమున్నది" అన్నది చెంపలమీదిగంట్లు తడవిచూసుకుంటూ.

"మధుపకుమారుడిదేనా, ఇన్నాళ్ళనుంచీ అపరాధం!"

"కాదా మరి! ప్రేమమధువుతో, ప్రణయ మధువుతో పూర్ణంగా ఉబికిపోతూన్న గులాబీకన్నెను పలుకరించాలని, పలుకరించితే మారాడదని అనుకోడం అతని తప్పు కాదూ? అంతప్రేమతో పొంగిపోతూ, అత డెన్నడు దరిజేరుతాడా అని కలువరిస్తుంటే, దూరాన్నుంచి పలుకరించి పలుకలేదని, ఖిన్నుడై తిరిగిపోతాడా? అతని కంతమాత్రం తెలియదూ, కుసుమసుకుమారి తనకోసం తపించి వాడిపోతుందని."

స్వామి నూతనోత్సాహముతో, ఆమెవంక వింతగా చూస్తూ, ఆమె మాటలన్నీ ఆలకిస్తున్నాడు. వాణి అతని అమాయకత్వానికి నవ్వి, అతన్ని చేరదీసి ముద్దిడుకున్నది.

"సృష్టిక్రమం తారుమారవుతున్నది. గులాబీ దగ్గరనా మొకరితుమ్మెద పాఠం చదువుకునేది?" అన్నది వాణి.

"నేను సాహసం చేయలేకపోయినాను వాణీ! నాతో మాటాడకపోతే, నా మీద నీకు ప్రేమ లేదనుకుని, విచారపడి ఊరుకునేవాణ్ణి."

"సాహసం ఎందుకూ? అంతమాత్రం కనిపెట్టలేక పోయినావు, కోమలాన్ని చూసి అయినా నేర్చుకోలేకపోయినావే!"

స్వామి కొంచెం కోపంగా ఊరుకున్నాడు.

"అదుగో అంతలోనే మళ్ళా అలుకా! కాదు స్వామి! కోమలాన్ని నీకు పాఠం చెప్పమని నేనే పంపించాను. అప్పటికయినా నీవు ఆలోచించలేకపోయినావు. గ్రహించలేకనే పోయినావుకదా. కోమలం నిన్ను పలుకరించినట్లు నీవు నన్ను అనాదే—"

వాణి సిగ్గుపడి ఆ మీద మాటాడలేకపోయింది. అతని పెదవులకందకుండా, తన ముఖం తిప్పేసుకుంది. స్వామి బలవంతాన ఆమె ముఖాన్ని తనవైపుకు తీసుకుని చాలా సేపు ముద్దిడుకున్నాడు.

—ఈల వినపడ్డది. వాణి తటాలున అతని ఒడిలోనుంచి లేచి, అతని నక్కడే

ఉండమని చెప్పి, పరుగెత్తుకుని వెళ్ళింది. మళ్ళా వెంటనే తిరిగివచ్చి, అతన్ని కౌగలించి,

"ఇంక నీవు వెళ్ళిపో. మా వార్డెను పిలుస్తూంది. నేను వెళ్ళాలి-" అన్నది.

స్వామి ఆమెను వదలలేకపోయినాడు.

"అబ్బ! వెళ్ళిపో" అని అతన్ని ముద్దడుకుని, "రేపు నాలుగు గంటలకు న్యూ షాలిమర్" అని అక్కడనుంచి గబగబ వెళ్ళిపోయింది.

స్వామి అమితోత్సాహంతో ఒక్క ఉదుటున కాంపౌండువాలు దూకి ఈవలకు వచ్చేశాడు.

....

—శ్రీమాన్ చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తలుపు తీయడంతోనే శివస్వామి, అతని చాటున ఒదిగి సిగ్గుపడుతూ వాణి, అతని స్టూడియోలో ప్రవేశించారు. స్వామి అతన్ని కోపంగా చూసి, 'చేతనయితే వత్సరాజును కూడా చిత్రించు.' అన్నాడు.

శ్రీమాన్ ఓ నిమిషం అతనివంక చూసి, తరువాత ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చిన వాడిలాగా నవ్వాడు.

"అది చాలా పాతకథ ..స్వామి! వత్సరాజును చాలాకాలం క్రిందనే చిత్రించి... చుకొన్నాను. మా సాగరికను నీవు చూడలేదు కాబోలు!"

అని అక్కడనున్న తెర అవలకు జరిపాడు. ఎదురుగుండా ఈజెల్ మీద సగము తయారయిన బొమ్మ ఉన్నది. కొంచెం ప్రక్కన నవ్వుతూ కోమలం కూర్చుని ఉన్నది.

"రత్నావళి"

అని నవ్వి శ్రీమాన్ కోమలాన్ని చూపించాడు.

"వత్సరాజు తన్ను చూపించుకున్నాడు."

కోమలం పరుగెత్తుకుని వచ్చింది. వాణి ఆమెను కౌగలించుకున్నది. ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

శ్రీమాన్ నవ్వుతూనే 'కోమలం! టీ పెట్టు. వాళ్ళిద్దరు' – అని స్వామి, వాణినీ కనుసైగతో చూపి - 'కూడా ఉంటారు' అన్నాడు...

వాణి నవ్వుతూ, కోమలంతో కూడా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

స్వామి దగ్గరనున్న కుర్చీలో కూర్చుని, నవ్వుమొగంతోనే శ్రీమాన్ దగ్గర నుంచి అడిగి తీసుకుని సిగరెట్టు ముట్టించాడు......